

FUNDAT L'ANY 1906
SEGONA EPOCA — Núm. 424
Diumenge, 21 Agost de 1932

foment

Redacció i Administració:
Foment Nacionalista Republicà
Perla, 2 - Telèfon 2 - REUS

Diari portantveu de l'Esquerra Republicana de Catalunya a les comarques tarragonines

Insistint

En articles publicats a "L'Opinió" i a FOMENT tractava fa temps de la conveniència per a la nostra terra i per a Esquerra Republicana de Catalunya de tenir enfront nostre una veritable dreta republicana fortament organitzada.

Malgrat les mesades que tenim règim republicà, cada dia més ferm i més incommovible, no han sorgit els homes republicans de dreta per estructurar el partit fort i dinàmic què demanàvem. Nosaltres teníem l'esperança que passat el període revolucionari i de transacció, un cop votada la Constitució republicana i trobarnos davant d'un govern legal i responsable els elements sans de la Lliga maldarien per l'estructuració d'aquest partit republicà de dretes desfent-se dels companys massa compromesos amb l'antic règim i més conservadors que regionalistes.

Dissertadament el flirteig d'En Ventosa i Calvell amb els agraris espanyols declaradament enemics del règim republicà no fou condemnat pels elements més destacats de la Lliga i calgué que En Cambó, més viu i més llest que els seus amics, aixequés la seva veu des de l'exili i aconsellés als seus que acceptessin els fets consumats i collabroressin amb la República, amb la "mateixa lleialtat" que havien demostrat amb la Monarquia.

En Cambó, però, oblidà de puntualitzar el contingut d'aquesta "lleialtat". Tal volta no fou oblit, sinó conveniència, perquè ell que coneix els seus millor que nosaltres devia preveure dificultats gairebé insuperables per acceptar a molts elements de la Lliga els postulats necessaris, sense els quals no fòra possible una veritable dreta republicana.

Els fets de la darrera setmana, la quixotada monàrquico-militar-cavernícola ha posat al descobert la impossibilitat ideològica i temperamental de convertir els elements de la Lliga en els promotores d'una veritable dreta republicana. Llegírem astorats la incomprendible simi-

litud amb que "La Veu", òrgan oficial de la Lliga jutjava l'afet Galà-Garcia amb la tartarinada Sanjurjo-Cavalcanti i comprenguérem que la Lliga no podria mai ésser una dreta republicana, car desconeix la sobirania del poble, base de tot règim republicà, puix troba que tan culpable d'alta traició és el que s'aixeca virilment contra els tirans en defensa de la voluntat del poble com els que es sublevan contra la voluntat del poble per la restauració d'una Dictadura que envilí i deshonrà tota la Península.

La Lliga, en plena República, continua essent una dreta monàrquica. Molt encertadament deien ells que República és una paraula buida que sols adquireix un sentit i una eficàcia pel contingut que hom li dongi, i per això diem nosaltres, rodonament, que per fort i alt que eridin amb la màxima estridència que són republicans, no ho són ni ho seran mai perquè ells, sota el nom de República hi amaguen les mateixes idees, els mateixos interessos, idèntiques actuacions que quan recolzaven la Monarquia. La Lliga és un partit de defensa d'uns determinats interessos i flirtejarà amb la monarquia o amb la República sempre que cregui que aquesta o aquella poden satisfer-los. Ara, que ells bé podrien saber que la República, per ésser una vertadera República, ha d'ésser l'expressió de la voluntat del poble i que aquest no pot mai coincidir amb els "interessos" que la Lliga defensa.

Té raó En Companys quan diu que Esquerra Republicana de Catalunya no anirà mai del brace amb les dretes. Podria haver-hi un moment en l'esdevneidor en què el suprem interès del poble català i dels altres pobles ibèrics aconsellés una unió sagrada entre esquerres i dretes republicanes, però mai pot presentar-se per a nosaltres, esquerrans, ni somniant, un cas en què poguéssim anar junts amb la Lliga.

Més direm encara. Adhuc el nostre catalanisme liberal i universalista ens acostarà més a les veritables esquerres hispàniques que a les dretes tradicionals de casa nostra.

Madrid, 18-8-1932.

J. RIERA I PUNTÍ

Foment Nacionalista Republicà

Avui diumenge, 21 agost 1932

LOCAL D'ESTIU

Nit, a les 10

GRAN MITING

D'AFIRMACIO D'ESQUERRA REPUBLICANA

hi prendran part els diputats

Martí Rouret

Manuel Galés

Josep Andreu

Antoni M.ª Sbert

Joan Loperena

Joan Lluhí Vallescà

J. Puig i Ferrater

Jaume Aiguader

Humbert Torres

Els mateixos oradors avui a les 11 del matí parlaran a Tarragona i a les 6 de la tarda a Valls.

ESPECÍFICS DE TOTS ELS PAÏSOS Farmàcia Serra del Dr. Ornosa

Raval Sta. Anna, 80 - Telèfon 8 - REUS

Magatzems LA FLECA

PERFUMERIA : : BISUTERIA
QUINCALLA : : JUGUETS
DIPOSIT A. G. P.

PAPERS DE TOTES CLASSES I MANIPULATS

CARRER ALEUS, 1 - TELÈFON 566

REUS

Fill de J. Sanromà

Comissionista de Duanes
Segurs marítims
Transports

Agent de la Cia. "ADRIA"

Servei regular setmanal, amb sortida tots els **divendres**, per a **Marsella** i ports d'Itàlia fins Fiume.

Agent de la AMERICAN EXPORT LINES

Servei quinzenal per als ports de **New York, Filadèlfia, Boston i Baltimore** i

Entrega de coneixements directes per als ports de **Alejandria, Jaffa, Haifa i Beirouth**.

Telegrames SANROMA
Telèfon núm. 30

REAL, núm. 17 - TARRAGONA

Fustes Abelló

Pi i Margall, 4

REUS

Cotilleria Pujol

Senyores: En aquesta Cotilleria, hi trobaran un gran assortit de **Cotilles, Fai-**
xes i Sostents, a preus molt limitats.

ESPECIALITAT EN LA MIDA

Raval alt Jesús, 27

REUS

Farmàcia

Raval alt Jesús, 40

FARMACIA
CAVALLÉ
REUS

Cavallé

Telèfon núm. 91.

EXTENS ASSORTIT EN

PERFUMERIA

Avisant per telèfon es reculliran i es serviran els encàrrecs a domicili.

Banys de Salou

BANYS DE PILA

BANYS D'ONEIG

Imprenta FOMENT

Impressions esòniques
Composició mecànica

Galié, 26 i Puvill Oriol, 33 - Tel. núm. 2 - REUS

Noticiari

Gran míting d'affirmació d'Esquerra Republicana de Catalunya

Com venim anunciant, aquesta nit, a les 10, tindrà lloc al local d'estiu de Foment Nacionalista Republicà, un gran míting d'affirmació d'Esquerra Republicana de Catalunya, en el qual hi parlaran els diputats a la Generalitat i a les Constituents senyors Martí Rouet, Manuel Galés, Josep Andreu, Antoni M. Sbert, Joan Loperena, J. Puig i Ferrater, Jaume Aignader i Humbert Torres.

L'acte serà públic i promet assolir un veritable èxit.

*** Foren socorreguts amb un àpat, al Quarteret Municipal, set pobres transeünts, que després sortien en direcció a Tarragona.

GASOSES GILI

(precinte blau)

LES QUE GAUDEIXEN DEL MES MERESCUT PRESTIGI

*** Les autoritats soviètiques han decretat l'ampliació de la pena capital per als lladres de cereals, essent considerats com a contrarrevolucionaris i, per tant, castigats com a tals.

Aquesta mesura draconiana té la seva explicació en el fet que a diverses regions els camperols no entreguen la quantitat de cereals a què estan obligats, i treballen a la nit els camps per a evitar la vigilància.

El Govern ha enviat a totes les regions brigades especials per a que vigilin les operacions de la sega.

*** A Caldas de Bohí, on es troava passant la temporada d'estiu, ha mort sobtadament el senyor Ramon Sopena López, fundador de l'Editorial que porta el seu nom.

Correspondènci i traduccions català-castellà-francès s'ofereix jovent dependent d'oficina coneixent perfectament la sintaxi d'aquests tres idiomes.

Informaran a aquesta impremta.

*** A les proximitats del poble de Salvatierra (Saragossa), un pastor que estava cuidant un ramat, descobrí al fons d'un precipici de vint metres de profunditat un automòbil completament destroçat amb quatre personnes mortes.

Sembla que l'accident ocorregué a quarts d'onze de la nit del dimecres.

*** A la caserna de Castillejos, de Saragossa, quan es trobava sol al quart de guàrdia el soldat Marian Medina Muñoz, es disparà un tret amb el mosquetó, morint instantàniament.

*** A conseqüència d'haver fet determinades manifestacions fou detingut i conduit a València, a disposició del governador civil, l'advocat de Gandia i furient tradicionalista, Jesús Maria Domingo Albargues.

El "Círculo Tradicionalista" d'aquest poble, fou clausurat.

Antoni Creus Palau

PROCURADOR DELS TRIBUNALS

Ha traslladat el despatx al Raval Santa Anna, 80, entr. 1.º

*** Comuniquen d'Irumu (Congo Belga) que han estat executats diversos caníbals als quals se'ls sorprengué menjant carn humana cuita.

L'execució es verificà a presència de diversos milers d'indígenes dels voltants i al mateix lloc on els antropòfags foren sorpresos.

*** L'aviadora Marisse Hiltz, en el seu intent de batre el rècord femení d'altura, s'ha elevat segons la lectura directa dels barògrafs, a 10.200 metres. Es necessari esperar una comprovació minuciosa.

El rècord anterior, fixat en 8.357 metres, el detentava l'aviadora americana Elys Smith des del 20 de març de 1930.

La gesta s'ha efectuat a Villa-coublay.

SALA REUS

Total fresc i ventilat Aparells sonors de primer ordre

Avui, diumenge, tarda i nit.

Projecció de la cinta de gran novelat:

RASCACIELOS

per Tomàs Mehigan, Ardie Al-

brihg, Mirna Loy, etc.

—Una nova revelació de la gran actriu Gina Manès, en:

El tren ciego

el desenrotillament d'aquest film es troba ple d'acció i movilitat.

—L'assumpte còmic:

Méjique, corredor de autos

—A la sessió de la tarda:

El millón de Ricardito

—Próxima setmana:

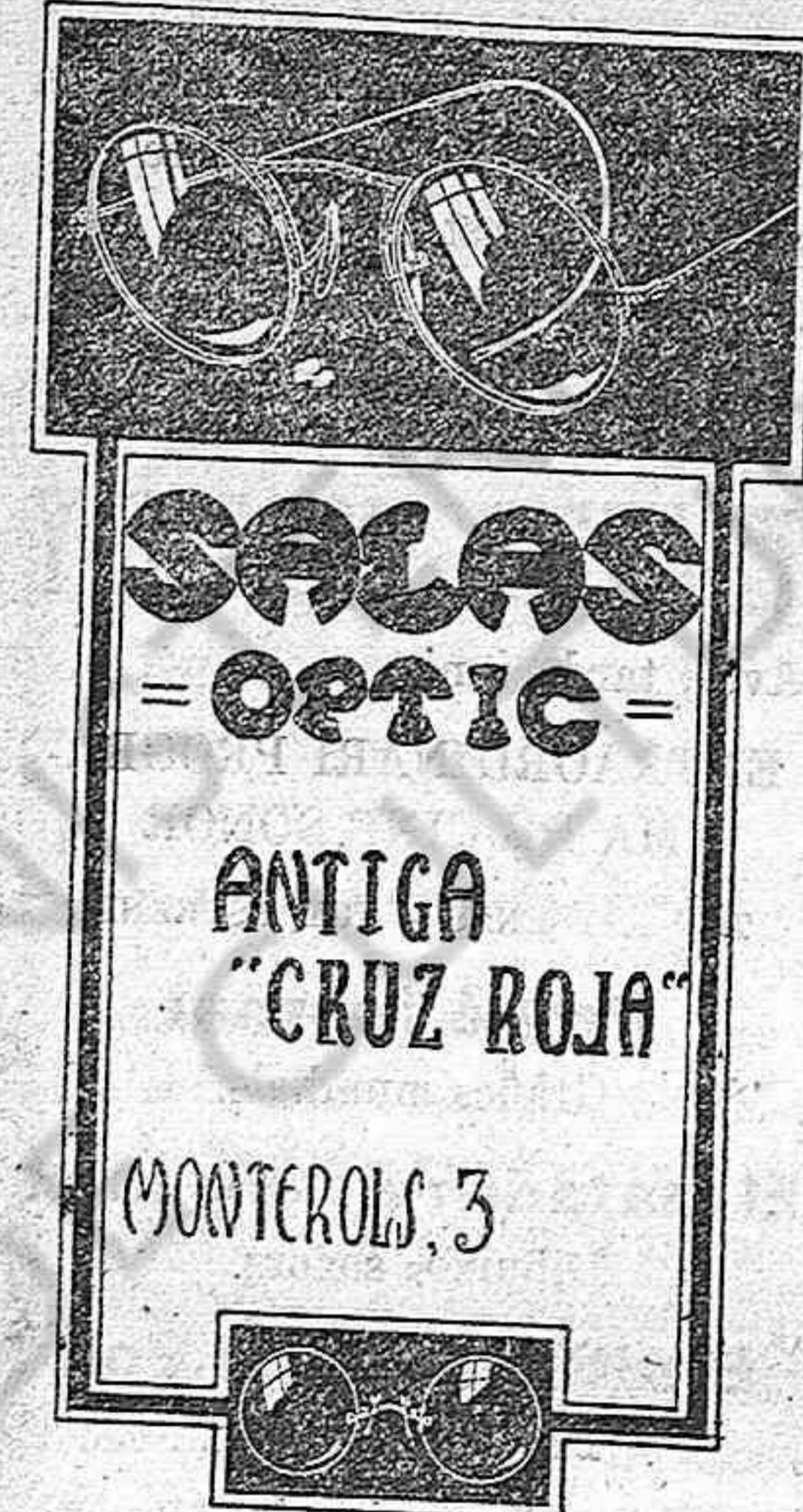
«VIDAS TRUNCADAS»

*** Els agents afectes a la brigada d'investigació social procediren a la clausura del centre que el partit comunista espanyol havia establert al carrer de la Unió de Barcelona.

No es practicà cap detenció.

*** Notícies de Washington comunicuen que el president Hoover es disposa convocar una Conferència d'homes de negocis i de directors de grans indústries, a fi d'adoptar mesures relacionades amb els poders rebuts per Hoover del Congrés. Sobretot, es discutiran els mètodes millors per a acabar amb el problema dels obrers sense feina; es començarà per aplicar la setmana de cinc dies.

Els comentaristes polítics creuen que aquest gest de Hoover té caràcters de maniobra electoral, més que no d'un esforç per a resoldre la crisi econòmica.

*** Pel fiscal foren denunciats, i recollides les edicions per la policia, els setmanaris "España Republicana" i "Tierra y Libertad". El primer per injúries a les autoritats i el segon per excitació a la sedició.

*** La Unió General de Treballadors ha dirigit un manifest als seus afiliats en el qual demana que s'apliqui la llei als sublevats, però diu que un excés d'humanisme priva als socialistes d'ésser apassionats i rancuniosos.

Enric Darnell Martí

ADVOCAT

consulta de 10 a 1 i de 4 a 6.
Carrer Sant Joan, 32 (bis), 1er. 1.º

Telèfon 339

*** "En la boca, no!" és una fantàstica opereta cinematogràfica la projecció de la qual destaca en el programa combinat per avui per l'empresa del Teatre Fortuny. La preciosa comèdia "El último de los Volf", "El matador de gigantes" i "Pathé Journal" completen l'interessant programa anunciat per avui en el nostre primer coliseu.

*** Ha visitat el president del Consell de Ministres al Congrés una Comissió de representants d'empreses periodístiques que anaren a tractar de la suspensió dels periòdics.

En abandonar el senyor Azaña el despatx de Ministres i dirigir-se al saló de sessions, els periodistes l'interrogaren.

—He dit—manifestà el cap del Govern—que aquest assumpte no s'ha tractat en Consell de Ministres i que per tant no puc prometre ni comprometre'm a res sobreix això.

Jo he indicat solament que quan les circumstàncies hi permetin, el Govern segurament s'haurà d'inclinjar cap a la benevolència.

TORNADA GILI

UNA VERTADERA LLAMINA-DURA. PROVEU-LA

*** Gran nombre de petits agricultors d'Egipte han abandonat el conreu del cotó per a dedicar-se al conreu del blat en vista que aquestes plantacions són per a ells més remuneradores. Actualment, la superfície ocupada per les plantacions de cotó a Egipte, representen una meitat de les superfícies plantades fa dos anys.

*** A Salvador Calbet Fort, de 59 anys, casat, quan anava a entrar a la casa núm. 20 del carrer de Barreres, li sobrevingué un atac.

Els doctors Vallvé i Barberà París, que casualment passaven per aquell lloc, l'auxiliaren i aquest últim ordenà el trasllat de Calvet a l'Hospital amb un taxi.

L'accidentat té el domicili al carrer de Sant Antoni, 7.

Sánchez Romate Hnos.

J E R EZ

CASA A LONDRES

75 tipus de vins

10 tipus de conyancs

Marca exigida pels bons bevedors d'arreu del món. La preferida al buffet de la Cambra dels Lords Anglesos.

Paladejant el conyac N. P. U. (1850) hom reconeix que no admet comparacions.

*** Diu el "Financial Times" que als centres oficials es prendran mesures per tal de constituir un sindicat que terdeixi a l'estabilització dels preus del blat a un nivell que permeti la prosperitat dels centres agrícoles. Indenadament d'aquestes iniciatives oficials, es parla de la constitució d'un sindicat particular amb un capital de 25 milions de dòlars a l'objecte d'arribar a l'augment del preu del blat.

*** El director general de Propietats senyor Bujeda, preguntat sobre el que pot suposar les expropiacions sense indemnització que es realitzaran, de finques rústiques de les personnes encartades en el moviment sedicios del dia 10, contestà que no podia calcular-ho de moment, perquè primerament havia de conèixer la llista de les persones a les quals s'anava a expropiar i que després d'això seria necessari esperar alguns dies per a rebre els informes de províncies.

Interrogat sobre si podia donar una xifra alçada, contestà que naturalment suposarien alguns centenars de milions de pessetes.

TOTS ELS LLIBRES EN TOTS ELS IDIOMES

Llibreria Nacional i Estrangera

Reval Santa Anna, 20 - Telèfon 419 A.

Ofereix un servei de vendes a terminals

*** Aquest migdia, com de costum, al Bar Kursaal tindrà lloc un selecte concert-vermut en el qual seran executades les peces musicals "Jonny", "El Caserío", "Juana", "Paganini" i "Venta de Goya".

*** Un representant del Govern de Suècia acaba d'anunciar oficialment que una xarxa telefònica uneix amb el país les tendes dels habitants de la Lapònia sueca.

Aquesta Lapònia sueca, que cobreix un territori més gran que la Gran Bretanya, és un superb districte rublert de ramats de rens; però les carreteres i els ferrocarrils hi manquen.

Els lapons, no solament es podran ara ajudar els uns als altres, sinó saber tothora l'estat dels pasturatges.

Pau Borràs i Aragonès

ADVOCAT

Arribau, 89, pral., 1.ª (cantonada Mallorca) Telèfon 74479

B A R C E L O N A

*** Quan la guàrdia rural accompagnava a sis transeunits en direcció a Tarragona, en arribar a la Rasetà Sales, un individu els sortí al pas i, manifestant-se amb un tot violent, es dirigí als que eren accompanyats, dient-los que per què es deixaven conduir, puix que ells ja sabien com havien quedat.

Un guàrdia l'interrogà en forma correcta preguntant-li qui era i què volia, i com que el dit individu continués en la seva actitud, fou condnít al Quarteret Municipal, on ingressà al calabós.

Manifestà dir-se Just Bonilla Bonilla, de 23 anys, natural de Guadalajara.

*** El professor Ernest Mañain, president del Consell d'Administració de l'Oficina Internacional del Treball, ha convocat una reunió extraordinària del dit Consell, la qual se celebrarà els dies 21 i 22 de setembre vinent, amb l'objecte d'examinar la conveniència que se celebri el més aviat una Conferència Internacional del Treball, per a tractar de la reducció de la jornada obrera.

La decisió del president Hahain, respon a la necessitat d'adoptar mesures urgents davant de la greu crisi de l'atur que s'observa en tots els països industrials del món.

La propera reunió ordinària del Consell, se celebrarà com se sap, a Madrid, els dies 24 d'octubre i següents, d'aquest any.

TEATRE FORTUNY

Avui, tarda i nit:

EXTRAORDINARI PROGRAMA DE CINE SONOR

TOT ESTRENES - TOT ESTRENES

Pathé Journal

Gràfics mundials.

El matador de gigantes

Dibuixos sonors.

El último de los Volf

Preciosa comèdia.

¡En la boca, no!

(*Pas sur la bouche*)

Fantàstica opereta cinematogràfica, amb música deliciosa, molta originalitat i bon humor.

*** A dos quarts de quatre d'ahir tarda fou trobat penjat d'un oliver, prop d'una casa de camp de la partida La Capella, Jaume Barberà Aiguader, de 73 anys d'edat, vidu, habitant al carrer de Tetuan, núm. 15.

S'ignoren els motius que han induït al Barberà a prendre tan fatal resolució.

**UNA BEGUDA DELICIOSA
LA TROBAREU BEVENT**

PLIM GILI

*** En el programa de cine que es projectarà avui a la Sala Reus es destaca la moderna producció "Rascacielos" en la qual s'hi admirin exemplars magnífics. "El tren ciegi" i "Meñique, corredor de autos" completen el programa.

En la sessió de la tarda es projectarà, a més a més, "El millón de Ricardito".

*** Els diputats a Corts per Ceuta i Melilla han lliurat al cap del Govern una carta subserita pels esmentats diputats en la qual formulen greus acusacions contra l'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, senyor López Ferrer.

En aquesta carta diuen que no fan ús del seu dret de diputats per a explanar una interpellació, perquè no pateixi el prestigi del Govern entre els indígenes.

Padroïents

Voleu tenir el vostre aparell en condicions, evitar avaries, sorolls i paràsits? ESTUDI RADIO, servit per personal de Telègrafs, vos ho remeiarà.

Carrer de Rosich, 5 — REUS

*** El príper dimarts dia 23, a les 10 de la nit, tindrà lloc al seu estatge social del "Centre de Dependents del Cimerç i de la Indústria" la continuació de la reunió general extraordinària de socis per a la discussió i aprovació de les reformes projectades dels Reglaments de la susdita entitat.

*** "O Jornal das Notícias", de Lisboa, dóna compte de l'arribada de l'aviador Ansaldi per mitjà d'un despatx fixat a Braganza.

"Ansaldi arribà—diu el periòdic esmentat—en un avió pertanyent al due d'Estramera, i ambdós senyors són revolucionaris monàrquics.

L'aviador fugitiu aterrà al principi a Vilarica. Després es dirigí a Braganza. Allí arribà la notícia i esperaren la seva arribada moltes persones. Ansaldi aterrà al camp de futbol de Sant Antoni."

*** A la cerveseria "La Glòria", situada al Passeig Mata, com de costum, aquesta nit hi haurà una extraordinària funció de pulixinel·lis, representant-se la bonica obra "El Globo R. 71".

Enric Olesti Reig

M E T G E

Malalties de l'aparell digestiu (compreses les ano-recta's)

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5

Edifici Caixa de Pensions, 1.st, 1.st - Telèfon 177

*** Ha acabat la collocació del nou cable Oran-Marsella. El punt d'unió s'efectuà a l'altura de Palma de Mallorca. Dins dos o tres dies començarà a prestar-se servei.

*** Comuniquen de La Plata que uns bandits emmascarats penetraren en un Banc i després de matar dos funcionaris i ferir greument un tercer, s'emportaren 32 mil pesos.

*** Amb motiu d'una denúncia presentada al Jutjat de Barcelona per amenaces de mort, la policia practicà un escorcoll al domicili d'un comandant de l'exèrcit, retirat, que viu al carrer de Ballester. La policia s'incautà de dues pistoles, un revòlver i un rifle, per a l'ús dels quals no tenia llicència.

Fou portat a Quefatura, però quedà en llibertat amb la condició de presentar-se al Jutjat, a requeriments del qual s'efectuà l'escorcoll.

*** Pel Jutjat del Nord de Barcelona s'ha dictat auto de processament contra el director de "Tierra y Libertad", Antoni Sarrau, amb motiu de la publicació d'un article sedicios.

*** Entre els agricultors de diversos pobles de les comarques de Girona han estat repartides unes fulles que firmen Acció Social Agrària i el B. O. C. recomanant als parcers que lliurin als propietaris la meitat dels fruits específics en els contractes.

Tintoreria "La Ràpida"

No ho dubti: la casa que li convé és "La Ràpida", puix és l'única que fa el vertader rentat a sec i li pot entregar tota mena de prendes en poques hores.

C. Jesús, 19. - Telèfon 486-X

*** L'Emissora Ràdio Reus ens envia la següent nota:

Com sigui que aquests dies estan fent-se nous treballs a les instal·lacions tècniques de "Ràdio Reus", formant part de les tasques d'augment de potència, les emissions sortien en condicions defectuoses, davant de la qual cosa, s'ha preferit suspendre els programes d'ahir, essent molt probable que l'emissió d'avui, diumenge, de 2 a 4 de la tarda, pugui ja donar-se, en quin cas hi actuarà el trio de l'Emissora amb un interessant programa. L'Emissora Ràdio Reus hauria volgut portar a terme aquests treballs sense necessitat de suspender les emissions, però ha vist que no és possible fer-ho així. I per a satisfacció dels radiòfans benefactors de "Ràdio Reus" i del públic en general, dóna a la premsa reusenca aquesta nota.

*** A Letux (Saragossa) han ocorregut desordres a conseqüència dels quals ha mort l'alcalde i diputat provincial senyor Josep Artigues i han resultats ferits greus el primer tinent d'alcalde, un guàrdia municipal i un veí.

COMPREU "LA CAMPANA DE GRACIA", SETMANARI D'ESQUERRA.

A l'entorn de l'Estatut

EL SR. BELLO CONFIRMA QUE L'ESTATUT DE CATALUNYA ES TROBA A LES ACABALLES

El president de la Comissió d'Estatuts, senyor Bello es mostrava satisfet de la marxa favorable del debat sobre la discussió de l'Estatut.

Manifestà que dimarts es discutirà una esmena a l'article 15 convertida ja en dictamen, referent a les qüestions de competència que puguin plantejar-se entre la Generalitat i l'Estat, en la qual s'asseyyala que hauran d'ésser sotmeses al Tribunal de Garanties Constitucionals.

Afegí que dintre el bon ordre de la discussió de l'Estatut segueix l'article quart relatiu a Finances i com que han estat suprimits els títols cinquè i sisè, solament queda ja l'article últim que pot donar lloc a alguna discussió, referent a la rebisibilitat de l'Estatut.

Segueixen després les disposicions transitòries en virtut de les quals es crea una junta mixta amb representants de la Generalitat i de l'Estat amb l'objecte de perfilar la distribució de serveis.

En realitat, acabà dient el senyor Bello, l'Estatut acaba amb l'article 37 referent a la rebisibilitat que ara serà el 16 ó 17.

TEXT DEL VOT PARTICULAR DEL SENYOR BARGALLO

El vot particular del diputat socialista senyor Bargalló, diu així:

"Se suprinen los títulos V y VI, y el artículo 15 quedará redactado así:

Todas las cuestiones de competencia que se susciten entre las autoridades de la República y de la Generalidad y entre las jurisdicciones de sus respectivos organismos, serán resueltas por el Tribunal de Garantías Constitucionales, el cual tendrá, de acuerdo con el artículo 121 de la Constitución, la misma extensión de competencia en Cataluña que en el resto del territorio de la República."

EL QUE DIU EL SR. BESTEIRO

El president de la Cambra ha dit que és probable que l'Estatut quedi aprovat la setmana entrant.

Vida Corporativa

FOMENT DE SALOU

Es convoca als socis de "Foment de Salou" a la reunió general que tindrà lloc en el local social de Salou avui, diumenge, dia 21, a les 11 del matí.

LA JUNTA

Text de l'article 14 de l'Estatut de Catalunya tal com queda aprovat

L'article 14, ha quedat definitivament redactat així:

"La Generalidad estará integrada por el Parlamento, el Presidente de la Generalidad y el Consejo Ejecutivo.

Las leyes interiores de Cataluña ordenarán el funcionamiento de este organismo de acuerdo con el Estatuto y con la Constitución.

El Parlamento, que ejercerá funciones legislativas, será elegido por un plazo no mayor a cinco años, por sufragio universal, directo, igual y secreto.

Los diputados del Parlamento de Cataluña serán inviolables por los votos u opiniones que emitan en el ejercicio de sus cargos.

El Presidente de la Generalidad, asume la representación de Cataluña. Asimismo, representa a esta región, en sus relaciones con la República y con el Estado y en las funciones cuya ejecución directa le estén reservadas al poder central.

El Presidente de la Generalidad será elegido por el Parlamento de Cataluña y podrá delegar temporalmente su función ejecutiva, mas no la de representación, en uno de sus consejeros.

El Presidente y los consejeros de la Generalidad ejercerán las funciones ejecutivas y deberán dimitir sus cargos en el caso de que el Parlamento les negase de modo explícito la confianza.

Uno y otros son individualmente responsables ante el Tribunal de Garantías en el orden civil y criminal, del Estatuto y de las leyes."

Sanjurjo accepta la responsabilitat íntegra del moviment

Hom assegura que el general Sanjurjo, en la seva declaració accepta la responsabilitat íntegra del moviment, al qual fou empenyut per motius patriòtics per a evitar la desmembració d'Espanya que intenten els catalans.

Ha afegit que a mesura que avançava el dia 12, comprengué que la gent que realitzaven la revolució anaven desencoratjant, mentre els crits del poble sevillà expressaven una indignació violenta i dura que imposava.

En les primeres hores de la nit el general Sanjurjo veié clarament la situació en què es trobaven.

Réuní els seus i els proposà donar el pit.

Els aliats, veient-se perduts, no respondien a l'enèrgica resolució del general, i aquest sol, després de desfer-se del faixí i percutir amb ell la cara d'alguns dels presents, medità la manera d'evitar que el poble sevillà es prengués la venjança per la seva mà.

LES FINQUES DE LES QUALS

ELS MONARQUICS TREIEN

ELS DINERS PER A TORNAR

EL PAÍS A L'ESCLAVITUD,

ARA SERAN DEL POBLE.

AQUESTA ES LA MENA DE

REPÚBLICA PER LA QUAL EL

POBLE ES LLANÇA AL CAR-

RER EL 14 D'ABRIL DE 1931.

Capacitat i eficàcia

Certament, sense precipitacions, el Consell Ordenador de l'Economia Nacional va completant la seva organització. El criteri predominant és el de la màxima eficiència dels serveis, continuant les orientacions de la disposició que donà vida a aquesta nova manifestació estatal. El mateix que solament consideracions de capacitat guaren els nomenaments de Consellers fets pel ministre d'Agricultura, el Consell s'inspira en idèntiques normes en designar el personal, tant tècnic com auxiliar, que ha de desenrotllar els plans amplis que tant necessita la nostra economia.

Als concursos anunciats per a les places de caps i oficials, han concorregut vertaderes capacitats en aquest ordre d'estudis i la selecció que entre elles ha de fer el Consell permet augurar la formació d'un quadro competentíssim de persones que auxilien pràcticament a les comissions en què es subdivideix tan alt Centre cridat a realitzar una llabor considerable i necessària en l'ordenació de les activitats econòmiques i financeres del país.

Igual idea presideix la designació dels collaboradors, tant permanents com temporals, que han de realitzar missions especialment delegades pel Consell en ordre a les matèries que dominin. L'elasticitat indispensable en empreses de tal envergadura, cridada a transformar l'esdevenir de la nació, és

L'agulló de les abelles contra el càncer

Fa alguns temps que morí el Dr. Johanovitx, professor de la Universitat de Belgrad, savi recercador de tot allò que afecta al càncer; però les recerques han estat seguides amb interès pels millors metges de tot el món. El professor Sahovitx, el seu ajudant, ha parlat fa poes dies dels treballs del seu mestre.

"Gràcies a les nombroses observacions—ha dit—nosaltres havem pogut constatar que l'apicultura caldrà que figuri en les estadístiques dels cancerosos. Coneixent l'efecte de la picada d'abella damunt el teixit humà normal, hem sotmès a estudi la influència de la picada damunt el teixit cancerós. Hem procedit a tota una sèrie d'experiències en conills i en persones atacades. Després de la tercera o quarta picada, observem una minva del tumor, seguida d'una franca millora." Altrament, fa remarcar que aquest procediment no permet pas a fer desaparèixer completament el tumor.

"Després d'això — continua el professor Sahovitx— nosaltres ens demanàrem si no era possible el guàrriment definitiu gràcies a l'aplicació d'un sèrum compost d'agullon d'abella i d'extracte de teixit cancerós."

Malauradament, les importants experiències foren interrompudes per la mort del Dr. Johanovitx. Però els seus collaboradors reprenen la tasca començada amb esperit d'excellir. El Dr. Asch, ha fet recentment una declaració a aquest efecte a l'Acadèmia de Medicina de París, que suscità un viu interès. També uns telegrammes d'Amèrica anuncien que els professors d'aquell país estudien el nou mètode.

Joventut de Foment N.R.

Avui diumenge, tarda

GRAN BALL

qualitat molt digna d'ésser tinguda en compte i altre dels encerts del Consell Ordenador que no es mou impremeditadament establint pautes de prudència i serenitat que reforçaran la seva gestió dotant-la de l'autoritat i fermeza requerides per la varietat i la importància dels problemes que ha de resoldre i encarrilar.

MERCAT

AVELLANES I AMETLLES

Avellana negra a 67 pessetes el sac de 58'400 k.

Avellana comuna a 60 pessetes els 58'400 k.

Avellana gra 1.ª a 110 pessetes el quintà de 41'600 k.

Ametlla mollar, a 72 pessetes.

Ametlla esperança 1.ª a 37 duros quintà de 41'600 k.

Ametlla gra esperança 2.ª a 36 duros quintà de 41'600 k.

Ametlla gra llarguet tipo sobre 14, a 40 duros quintà de id. id.

Ametlla gra llarguet, classe propietari, segons tamany; de 38 a 39 duros quintà de 41'600 k.

Ametlla gra llarguet, tipo mitjà a 37 duros quintà de 41'500 k.

Ametlla gra llarguet, tipo petit a 36 duros quintà de 41'600 k.

Ametlla gra comú a 35 duros quintà de 41'600 k.

Ametlla gra marcó, tipo 72/74, a 39 duros quintà de 41'600 k.

Ametlla gra marcó, classe propietari, segons tamans, a 37 duros quintà de 41'600 k.

Pinyons catalans a 500 pessetes els 100 k. s/v. procedència.

Pinyons castellans a 500 pessetes els 100 k. s/v. procedència.

VINS

	rals	10'50
Vi blane camp	"	10'50
negre camp	"	10'50
blanc Conca i Urgell	"	10'05
rosat Conca i Urgell	"	10'05
negre Conca i Urgell	"	10'
negre Priorat sec	"	11'
negre Priorat amistelat	"	12'
blanc Ribera Ebre	"	10'50
negre Ribera Ebre	"	10'
blanc Mancha	"	—
Mistela blanca	"	14'50
negra	"	14'50
Most blanc ensofrat	"	13'
negre ensofrat	"	—
Vi negre nou de Benicarló	"	—
Preus per grau i carga de 121'6		

Altres franc Reus.

Alcohol Industrial 96/97°	250'
Refinat vnic 96/97°	243'—
Destilat 95/96°	120'—

Preus per hectòlitre fran Reus.

CEREALS, FARINES

I DESPULLES

PTES.

Farines de força	100 k.	74'—
" de blats exòtics "	"	70'—
Farineta	60 "	26'—
Tercerilla	60 "	23'—
Trits	35 "	13'—
Segó	22 "	8'50
Civada	100 "	36'—
Ordi	" "	36 —
Sègol	" "	40'—
Faves	" "	53'—
Favons	" "	53'—
Moresc Plata	" "	44'50
" País	" "	44'—
Guixes	" "	60'—
Passes	" "	46'—
Exp	" "	45'—
Garrofes	40 "	10'50

Preu s/v. Reus, amb sac comprès.

ARROSSOS

PTES.

Benlloc zero	55'—
" zero superior	56'—
" mig floret	57'—
" fier	58'—
" ideal	59'—
" matizat corrent	58'—
" matizat superior	61'—
" extra	62'—
Bombeta	78'—
Bomba pur	95'—
" extra	110'—
Arroç en brut	40'—

Preu per 100 kg. s/v. origen.

OLIS

Camp 1.ª, els 15 kg. a ptes. de	30'31
Camp 2.ª, els 15 kg. a ptes. de	27'28
Urgell, els 15 kg. a ptes. de	33'35
Segarra, els 15 kg. a ptes. de	30'31
Tortosa, els 15 kg. a ptes. de	26'27
Aragó, els 15 kg. a ptes. de	32'33

Servei d'òmnibus entre Reus i Salou

Dies feiners

Sortides de Reus	Sortides de Salou
a les 7'45	a les 8'35
" 10'10	" 12'10
" 13'05	" 14'45
" 15'30	" 16'—
" 16'40	" 18'15
" 19'05	" 19'45

Extraordinaris dies festius des del 10 de Juliol al 8 de Setembre.

Sortides de Reus	Sortides de Salou
a les 8'50	a les 11'45
" 12'30	" 14'—
" 15'—	" 15'30
" 16'05	" 17'15
" 18'—	" 19'—

LA BORSA

Cotització de la Borsa de Barcelona a les 4 de la tarda d'ahir

Dades facilitades pel Banc de Reus

MONEDA ESTRANGERA

LONDRES	... ...	43'25
PARIS	... ...	48'85
NOVA YORK	... ...	12'45
ROMA	... ...	63'90
BERLIN	... ...	2'96-97
BERNA	... ...	242'50
BRUXEL·LES	... ...	173'—
BUENOS AIRES	... ...	3'24

Sucré de Maduixes

PURGANT IDEAL

F O M E N T

HORARI DE TRENS

DE REUS A BARCELONA (Per Vilanova)

Cor. Lleg. Expr. Mixte Expr. Lleg. Cor. Mixte Ràpid

Sort de Reus	*5'25 6'52 7'33 8'37 12'52 13'14 15'58 "17'05 21'14
Arriba Barna., baixador	7'56 9'01 9'16 13'09 14'34 15'27 19'14 20'17 23'05
Arriba Barna., estació	8'08 9'12 9'27 13'25 14'45 15'38 19'26 20'28 23'16

DE BARCELONA A REUS (Per Vilanova)

Lleg. Ràpid Cor. Lleg. Expr. Mixte Lleg. Expr.

Sort Barcelona, estació	"5'27 8'27 9'18 14'— 14'48 15'40 18'43 19'58
Sort Barcelona, baixador	5'39 8'39 9'30 14'13 15'— 15'54 18'55 20'10
Arribada a Reus	9'13 10'19 12'52 16'22 16'39 20'23 21'02 21'51

DE TARRAGONA A BARCELONA (Per Vilanova)

Cor. Lleg. Lleg. Expr. Lleg. Lleg. Lleg. Lleg.

Sortida de Tarragona	5'45 *7'20 10'— 12'55 13'40 16'40 18'05 20'35
Arribada Barna., baixador	7'56 9'01 12'38 14'14 15'27 19'24 20'17 22'38
Arribada Barna., estació	8'08 9'12 12'49 14'25 15'38 19'35 20'28 22'49

DE BARCELONA A TARRAGONA (Per Vilanova)

Lleg. Expr. Cor. Lleg. Expr. Lleg. Lleg. Cor.

EN OFOSFORINA SERRA

Insubstituïble en les convalescències

Neurastènia, Esgotament i Debilitat general

Josep Andreu Abelló

ADVOCAT

dels Col·legis de Reus i de Tarragona.

Estudi: Sant Joan, 7, entresol.
Telèfon 63 B.

R E U S

RELLOTGES, GRAMOFONS - DISCS

"La Voz de su Amo"

De vendes: R. PERPIÑÀ

Major, 28 REUS

Banc Urquijo Català

AGENCIA DE REUS

Negociem els cupons de venciment corrent el líquid dels quals ens sigui conegut.

OPERACIONS DE BÒRSA
DESCOMPTE DE CUPONS
DIPOSIT DE VALORS

Banc Urquijo Català

Ferrocarril de Reus a Salou

SERVEI DE TRENS

PER A LA TEMPORADA DE BANYS

Sortides de Reus (c. Palo Santo)
7'50, 10'10, 11'45, 16'50, 19'20

Extraordinaris en dies festius
5'15, 6'30, 9'15, 12'35, 14'30, 15'40

Sortides de Salou
9'20, 11', 12'40, 16'15, 18'35, 20

Extraordinaris en dies festius
5'50, 7'5, 11'50, 13'10, 15'5, 18

J. Sentís i Nogués

ADVOCAT

Despatx: Carrer Llovera, 19 entresol. Telèfon 46 B.

Ex cobrador d'un Banc

S'ofereix per al cobrament de rebuts i factures o per a mosso.

Informes en aquesta impremta.

SERVEI D'AUTOBUSOS

A V I S

Es posa en coneixement del públic que a partir del dia 11 del proper setembre es deixarà de prestar el servei dit dels Masos: Misericòrdia, Mas Amigó, Pedra Estela i Roquis.

A la vegada es fa present que queden anul·lats els abonaments estesos per a tals serveis.

Reus a 19 d'agost de 1932.—

Autobusos Reus. — Concessionari Pau Miró.

Banc de Reus de Descomptes i Préstecs

FUNDAT EN 1862

Es posa en coneixement dels senyors creditors que altra vegada el Consell d'aquest Banc ha acordat anticipar com en el primer venciment el pagament dels Bons. Per tant, doncs, resta ja obert a la Central de Reus i a totes les altres Oficines del Banc el pagament del cupó corresponent al segon plaç.

ANTIGA CASA PADRENY-Confiteria

CARRER SOL I ORTEGA, 15 - TELEFON NUM. 102 - REUS

PANELLETS i MASSAPANS DE GEMA

Premiats amb Diploma d'Honor, Medalla d'Or i Creu en l'Exposició de Liège (Bèlgica) 1926

Diploma de Gran Premi, Medalla d'Or i Creu en l'Exposició de Roma 1926-27

Continua disminuint la marina mercant

Mensualment disminueix la marina mercant mundial en actiu. Les últimes dades acusen tretze milions i mig de tones d'arqueig desmantellades en els diferents ports de la terra i encara senyalen que molts dels vaixells que segueixen en actiu no troben ocupació suficient per a que no resulti ruïnós el mantenir-los equipats.

A conseqüència de l'agreujament d'aquest problema la Cambra Anglesa de Navegació ha nomenat una comissió encarregada de confeccionar un projecte d'un nou i més ampli desmantellament voluntari.

Com Anglaterra continua essent la primera nació marítima i posseeix la tercera part del tonatge mundial, s'espera que el seu exemple sigui seguit per altres països i que en breu plaq siguin desmantellats tots els vaixells vells els rendiment dels quals és nul.

La dita Cambra ha fet públic en el seu últim informe trimestral que el número de vaixells ancorats permanenta d'empleu en els ports britànics i irlandesos ha tornat a augmentar des del mes d'abril. Segons les dades publicades, la flota aturada anglesa representava en abril el 22 per 100 de la seva flota mercant total i aquesta proporcio s'ha augmentat, puix que en primer de juliol havia desmantellats en els ports del Regne Unit 14 vaixells estrangers amb 27.000 tones d'arqueig i 853 vaixells anglesos amb 2.196.140 tones.

En questa xifra global estan inclosos 307 vaixells amb 855.739 tones que es troben sense empleu des de fa més d'un any, 70 vaixellstanques per a oli amb 259.978 tones i 21 vaixells moderns de motor amb 85.115 tones.

A més a més durant els tres mesos últims s'han venut 29 vaixells anglesos per a la seva destrucció i 28 per a l'estrange.

El desconfiador informe de la Cambra Anglesa de Navegació fa constar que no pot preveure's a quins extrems arribarà la progressiva i ràpida minva de la marina mercant en actiu el qual demostra que la paralització del comerç internacional no té encara, per dissort, ni un probable límit.

LLEGIU SEMPRE ELS ANUNCIIS DE "FOMENT"

Els esports

FUTBOL

Fa unes setmanes, donarem compte als nostres lectors d'uns partits, que es preparaven, entre el primer equip del Reus Deportiu i un altre compost d'ex-jugadors, als que podem qualificar de veterans. Per tal de coneixer detalls de l'organització d'aquests encontres, hem visitat a un dels organitzadors qui cortesment contesta a les nostres preguntes.

— La data exacta—ens diu—no podem facilitar-la, puix depèn de la que el Reus Deportiu tingui de començar a jugar de campionat; però el més probable és que sigui a primers de setembre. La "penya"—segueix—es componga dels jugadors que segueixen: Giménez, Rovira, Queralt, Vernet, San Agustín, Moragas, Faúl, Folch G., Llurba V., Torrell, Oliver C., Mir J., germans Sentís i Miquel D. D aquestes, els que en millors condicions d'entrenament estiguin, en sortirà l'equip.

Dues voltes per setmana, els dimarts i divendres, celebrem entrenaments, a primeres hores del matí, uns, i en plegar del treball, altres; però tots amb una gran voluntat, per tal d'assolir una forma que ens permeti actuar de manera honorable davant dels molts aficionats que s'han interessat per aquest encontre.

Cal remarcar en gran manera—ens subratlla—l'actuació de Vernet, puix és ell qui cuida de la nostra preparació i actua d'entrenador. Podeu dir, també, que el nostre equip serà apadrinat per una xamosa senyoreta, el nom de la qual oportunament donarem a conèixer. I, finalment, podeu dir, també, que hem rebut l'ofrena d'uns entusiastes, de certes quantitats en metàl·lic per tal de sufragar les despeses d'organització.

Política econòmica irlandesa

En l'última reunió celebrada pel Consell Executiu de l'Estat lliure d'Irlanda, foren examinats diversos projectes encaminats a posar en vigor la nova política del Govern, consistent a posar a la disposició dels agricultors alguns milars d'hectàrees de terra, per tal que el país hagi de dependre cada dia menys de l'estrange, pel que es refereix a cereals.

Informació teleigràfica i telefònica

LES INCAUTACIONS DE LES FINQUES RUSTIQUES

Madrid, 20.—"El Liberal" s'ocupa d'aquest assumpte, i diu:

"Las fincas rústicas que deben ser expropiadas a los grandes terratenientes complicados en la sublevación del día 10, suponen un capital tan considerable, que producirán al Estado una renta anual superior a doscientos millones de pesetas.

Serà, sin duda, superior esa renta, porque la declarada, que es la que sirvió para el cálculo de 200 millones, será seguramente inferior a la verdadera.

Y como esos millones se dedicarán íntegramente a la reforma agraria, es evidente que con la "ley de Azaña" está garantido el éxito de la reforma de Marcelino Domingo.

El Gobierno no pudo presupuestar más de 50 millones anuales para desarrollar el nuevo régimen agrario.

Doscientos millones anuales para expropiaciones con indemnización y para asentamientos bien hechos, permitirán que la reforma cunda y que la República llegue a los pueblos, emancipando a los trabajadores de la tierra en tiempo relativamente breve."

EL GENERAL BARRERA

Madrid, 20.—L'informador de "El Socialista" aprop del moviment sediciós, diu avui, entre altres coses, el següent en relació amb la fugida del general Barrera:

"Se m'assegura que la fugida i el procediment emprat per a efectuar-la estan comprovats. Es descompta que fou l'aviador Ansaldi el qui, prenent al general a Puerto de Hierro, el transportà a França. I ara s'afegeix un nou detall: que el general fugí amb una quantitat importantíssima, la qual cosa no és extrany, puix que es coincideix en assegurar que era el caixer de l'intentona. La quantitat en qüestió està xifrada exactament; però jo tinc per a mi que aquestes exactituds minucioses no solen ésser gairebé mai comprovades."

MES DETENCIÓNS

Madrid, 20.—Han estat detinguts el duce de Fernan Núñez, en el seu domicili de Madrid, i don Honori Maura, germà de l'ex-ministre don Miquel, que passava temporalment en una finca de la província de Salamanca.

CLAUSURA D'UN AERODROM

Madrid, 20.—Per disposició de l'autoritat ha estat clausurat l'aeròdrom-escola civil de Barajas, que regentaven els germans Ansaldi, per no obeir les ordres de l'autoritat en relació amb els vols derivats del complot.

ALTRES SANCIONS

Madrid, 20.—El director del Contenciós ha dirigit una circular als advocats de l'Estat, en el sentit que es personin en quants sumaris es refereixin al passat complot, en les diferents províncies, i exigeixin la corresponent indemnització per danys i perjudicis produïts a les propietats de l'Estat, d'acord amb les disposicions legals vigents.

L'EXGOVERNADOR VALERA, DETINGUT I INCOMUNICAT

Sevilla, 20.—Anit, a les vuit, després de prestar novament declaració l'ex-governador civil senyor Valera Valverde davant el jutge especial, aquest ordenà la seva detenció.

El senyor Valera passà incomunicat a la caserna de cavalleria.

L'ex-governador senyor Valera continuarà incomunicat fins el dilluns, que li prendrà declaració el jutge especial senyor Camarero.

NOTICIES DEL COMPLET

Sevilla, 20.—Quan retorni el dilluns el jutge especial senyor Camarero es traslladarà a Càdiz, Còrdova, Lora del Río i Utrera, per a realitzar diverses diligències.

El governador provisional, senyor Calviño, digué que enviarà delegats a diversos pobles per a realitzar informació aprop del desenrotllament que tingué la sublevació.

Ha ingressat a la presó el cap dels tradicionalistes senyor Conde. També han estat detinguts dos nebros del marquès de Cortina i l'impressor Blanco, que tirà els manifestos de Sanjurjo.

S'ha aixecat la incomunicació al general de la divisió González i al coronel del novè regiment Polanco.

A les deu es reuní l'Ajuntament en sessió ordinària, continuant després reuní en sessió secreta per a tractar de l'actuació dels funcionaris i obrers municipals durant la sublevació. A migdia s'aixecà la sessió per a continuar-la el dilluns.